

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

LA LACTÀNCIA MATERNA A CATALUNYA:

RESULTATS DE L'ENQUESTA DE 2010 I INTERVENCIIONS PRINCIPALS

Programa de Salut Maternoinfantil. Direcció General de Salut Pública.

18 de juliol de 2011

Antecedents (I)

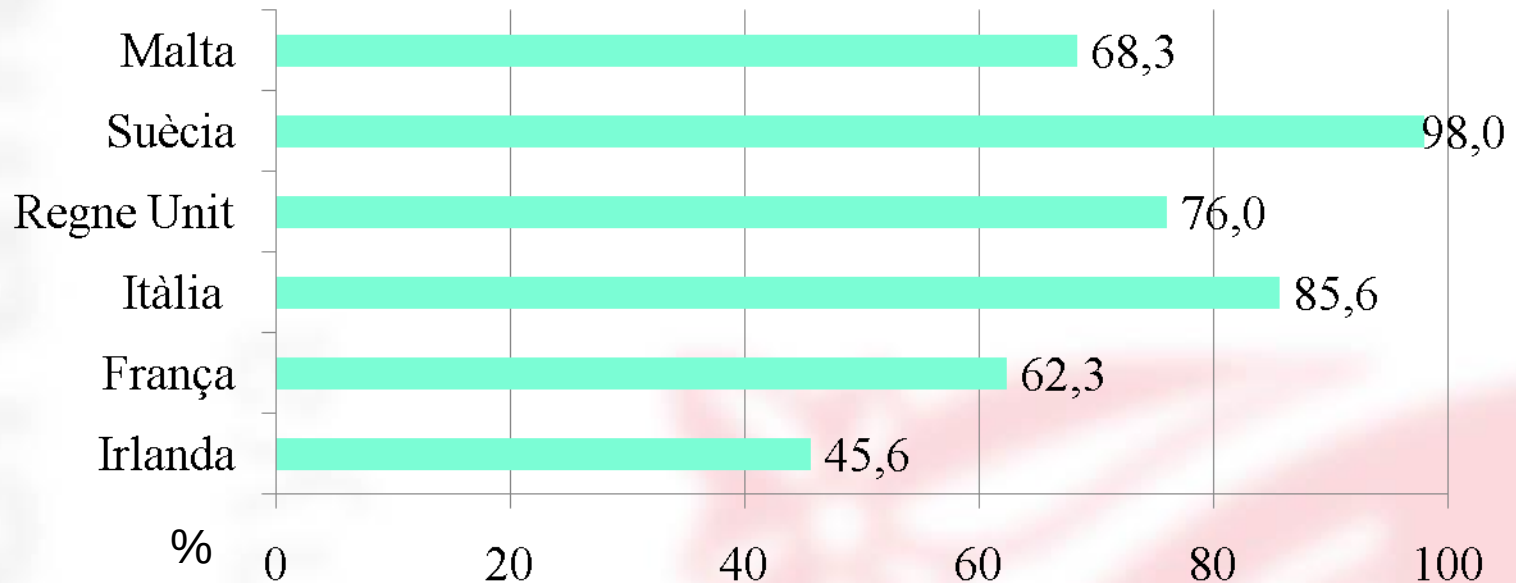
- La OMS recomana “... *lactància materna durant els primers 6 mesos de vida. Després convé que es complementi amb altres aliments fins els 2 anys de vida*”.
- La lactància materna és el millor per la mare i el nadó:
 - ✓ Conté tots els nutrients que necessita
 - ✓ Protegeix d'infeccions, diabetis, obesitat i altres malalties cròniques (al·lèrgies...)
 - ✓ Permet una estreta relació mare - fill/a
 - ✓ Disminueix en la mare el risc de patir anèmia, osteoporosis, càncer de mama o ovari
 - ✓ Contribueix a millorar la recuperació postpart
- És de cabdal importància realitzar intervencions per **promoure l'inici i el manteniment** de la lactància materna amb tots els **agents de salut implicats** de forma **coordinada i descentralitzada***.

Antecedents (II)

- A Europa, segons el Euro-peristat:

Prevalences de lactància materna a l'inici. Euro-peristat, 2004.

- A Espanya, la prevalença de lactància materna a l'inici és de 68,4% (ENS, 2006)
- A Catalunya, l'any 2004 el **81,6%** de les dones va donar lactància materna a l'inici del postpart

Fonts: : Atención al embarazo, parto y posparto en España. Estrategia Nacional de Salud Sexual y Reproductiva. Ministerio de Sanidad, Política Social e Igualdad, 2010.

European Perinatal Health Report. EURO-PERISTAT project, 2004 (perinatal health report 2008)

M.Jané, R.Prats, A.Plasència. Llibre d'Indicadors de Salut Maternoinfantil, 2003-2005.

Departament de Salut.

Marc del Programa de promoció de la lactància materna (I)

- El programa de promoció de la lactància materna consta de dos eixos d'actuació:

1. Sistema d'informació sanitària

- ✓ Registre de nadons que permet disposar dels indicadors de Salut Maternoinfantil: lactància en el moment del part i altres variables com prematuritat, baix pes, tipus de part...
- ✓ Enquestes periòdiques des del 1989.

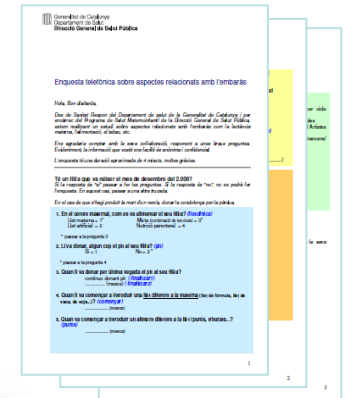
2. Intervencions adreçades a la població i als professionals

Enquesta de lactància. Catalunya 2010

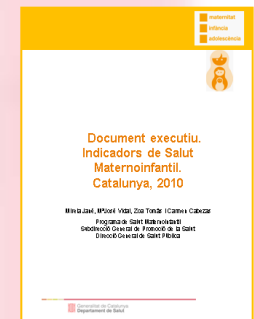
- Fitxa tècnica

- ✓ font d'informació: registre de nadons del PSMI de la DGSP
- ✓ mostreig aleatori estratificat per regions sanitàries de forma proporcional
- ✓ mostra de 1.506 mares
- ✓ entrevista telefònica des de Sanitat Respon

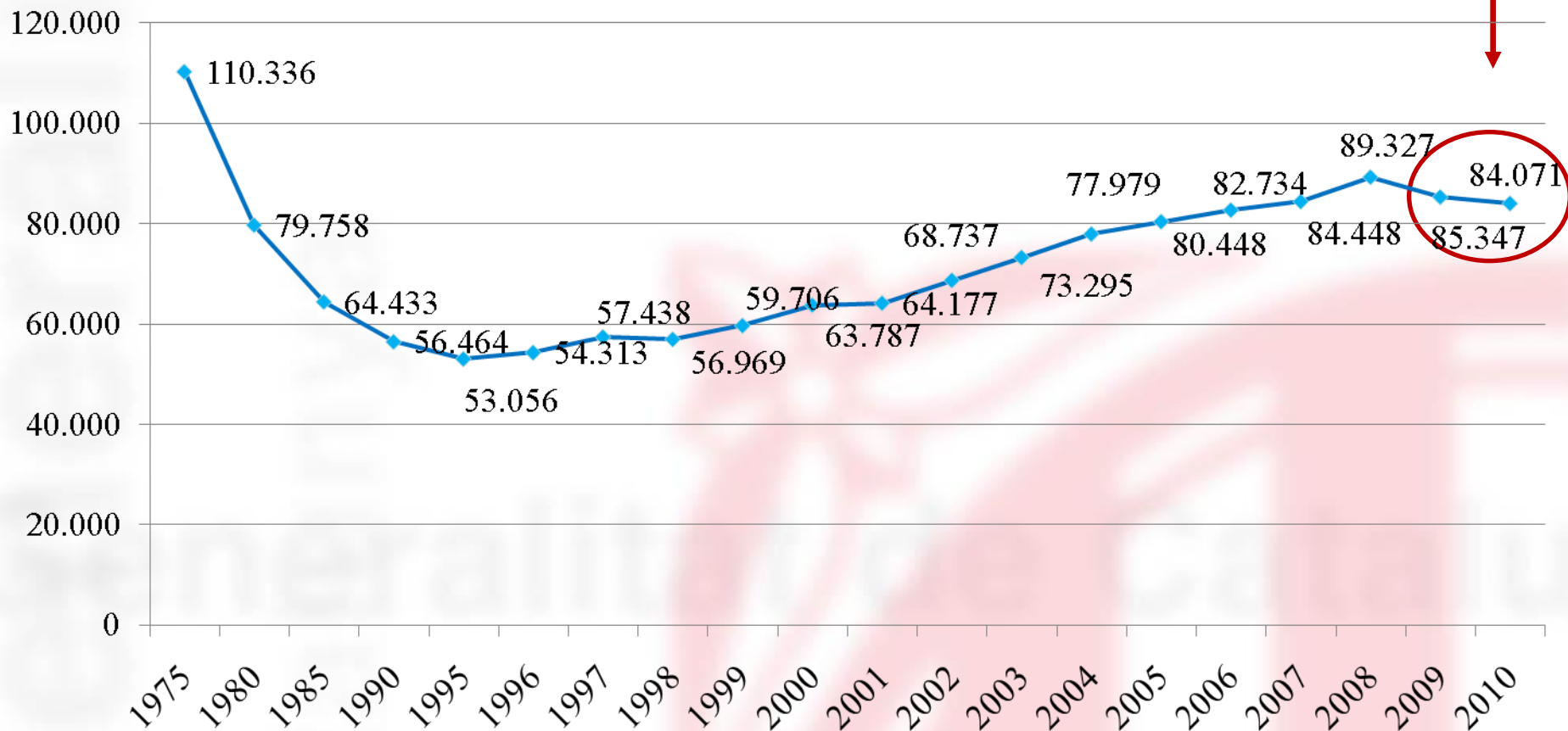
- Registre de nadons

- ✓ informe d'indicadors de Salut Maternoinfantil (complet i executiu)

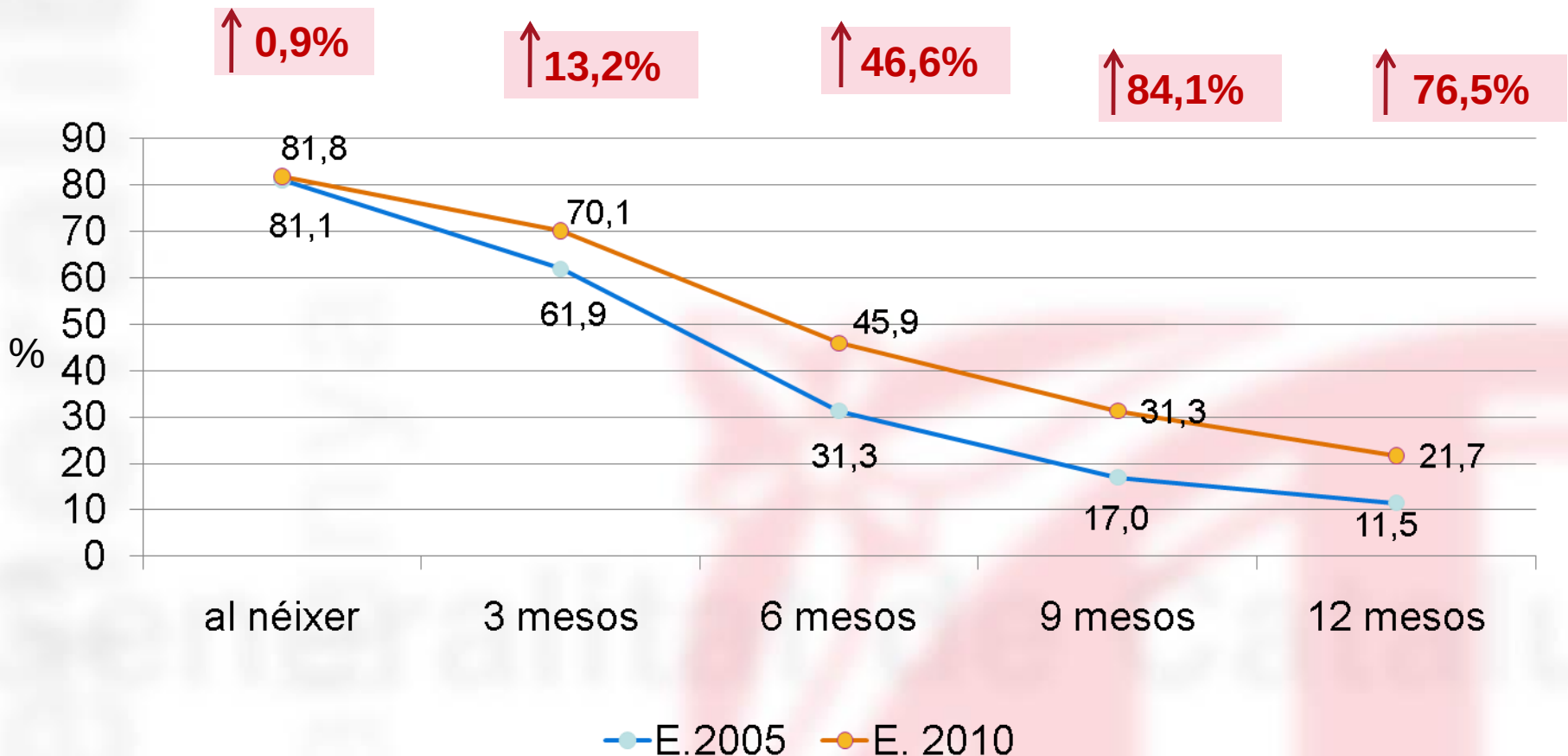

Evolució dels naixements. Catalunya, 1975-2010

En la darrera dècada (1998-2008) va haver un $\uparrow 56.8\%$. Al 2009 va se el primer cop després de 14 anys que va disminuir el nombre de naixements. Al 2010 han nascut un 1,5% menys nadons que al 2009.

Incrementos relatius de la prevalença de lactància materna al néixer, als 3, 6, 9 i 12 mesos (2005-2010)

Comparació amb altres estudis previs a Catalunya

	1989	1999	* 2005	2010
A l'inici	72,0%	81,1%	81,1%	81,8%
Als 3 mesos	39,2%	55,6%	61,9%	70,1%
Als 6 mesos	6,3%	21,4%	31,3%	45,9%
Als 9 mesos	-	-	17,0%	31,3%
A l'any	-	-	11,5%	21,7%

En els darrers 10 anys hi ha hagut un increment relatiu de la lactància materna:

- del 0,9% a l'inici
- del 26,1% als 3 mesos
- **del 114,5% als 6 mesos**

* canvi de metodologia.

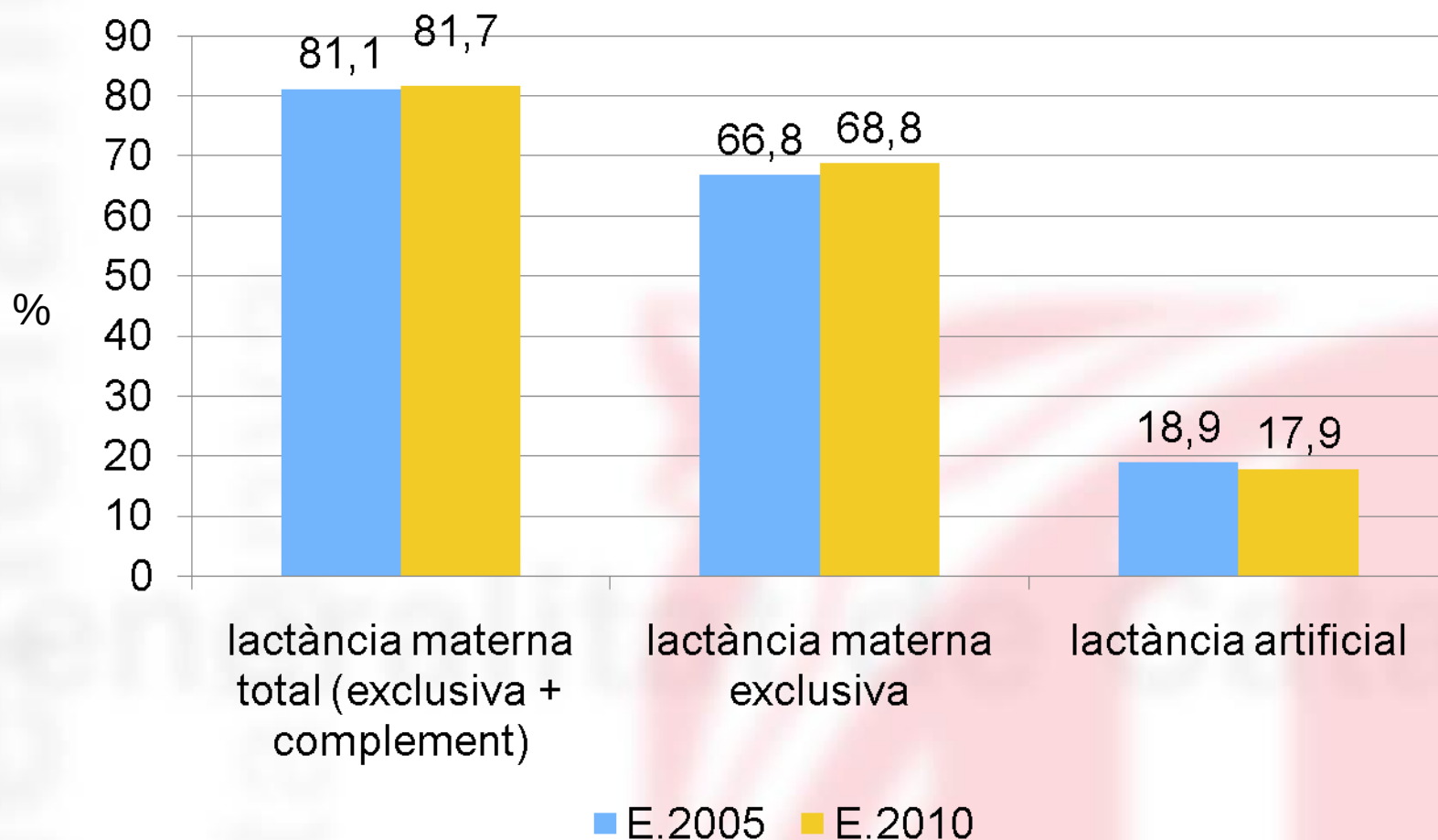

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

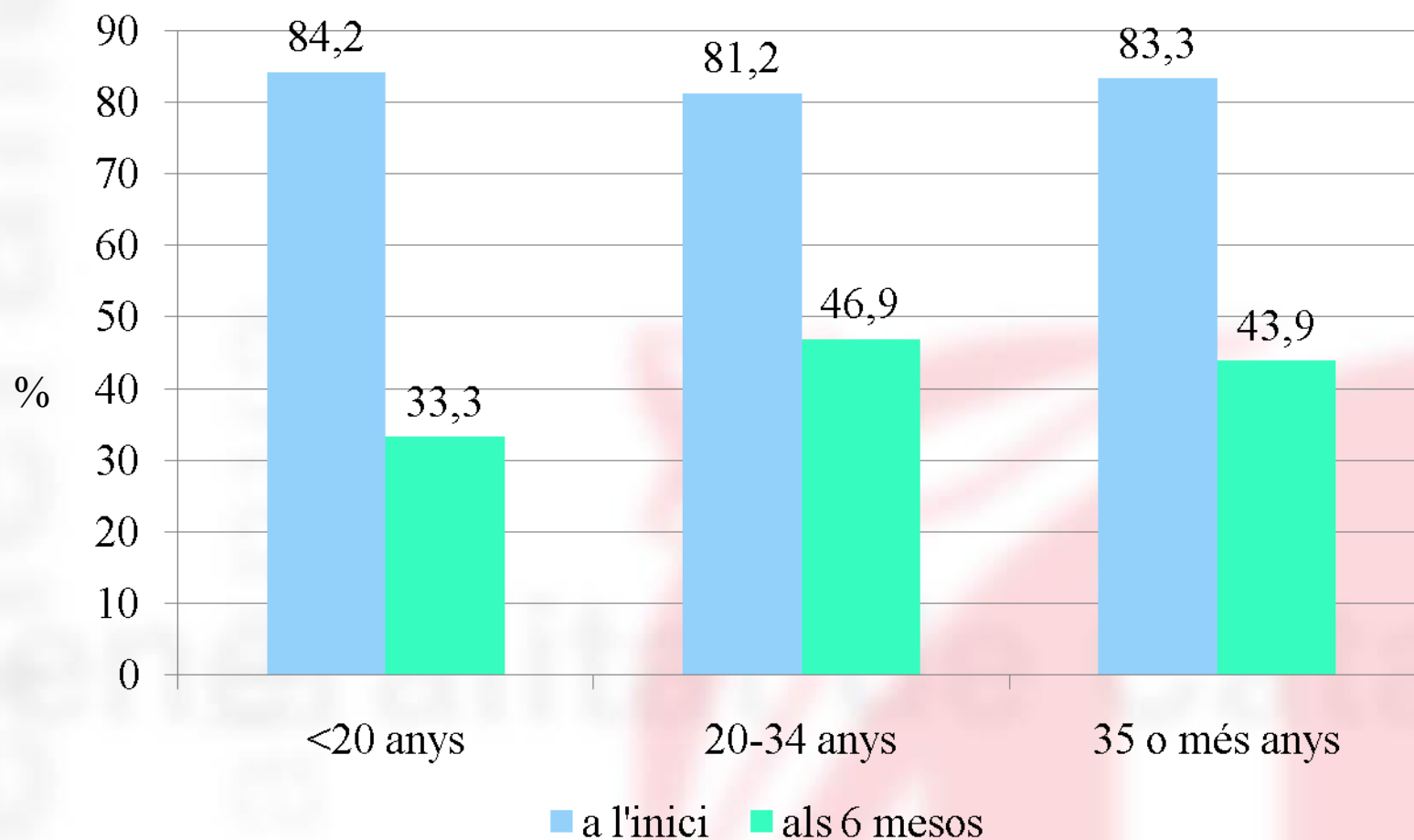
Font: Enquesta telefònica de lactància materna. Programa de Salut
Maternoinfantil. Direcció General de Salut Pública.

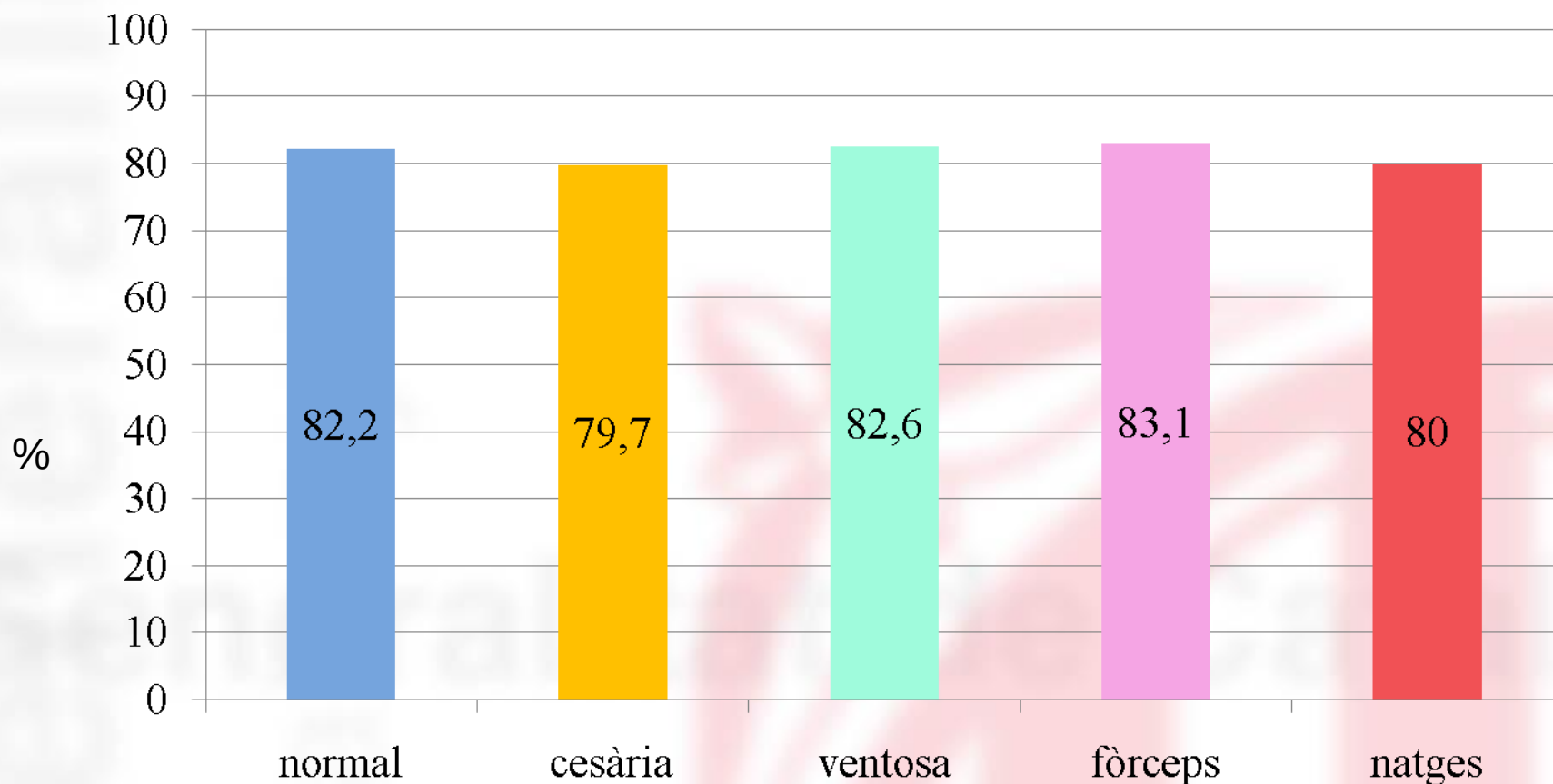
Prevalença de la lactància materna a l'inici segons tipus de lactància. Catalunya 2010

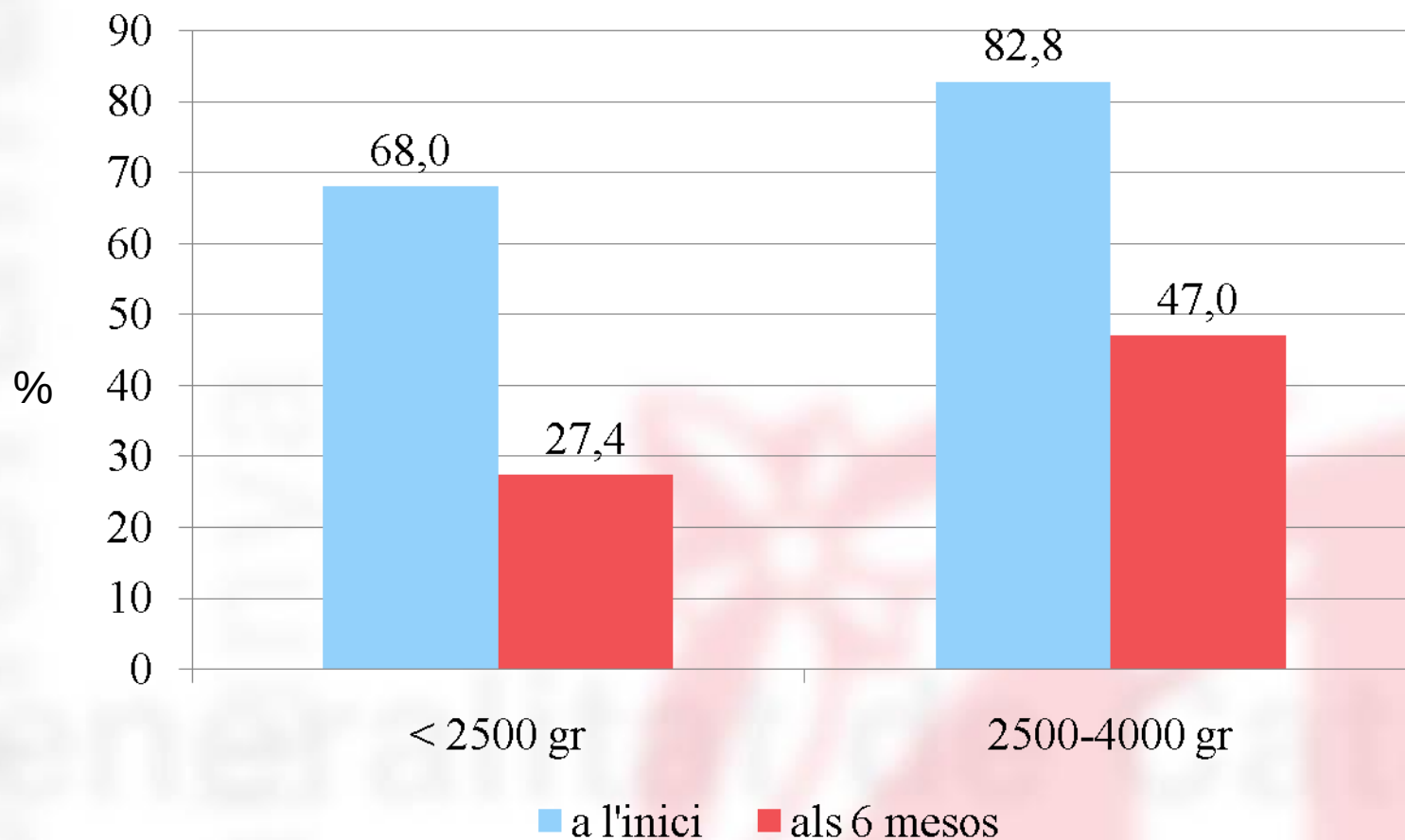
L'edat influeix en el manteniment de la lactància materna

L'inici de la lactància materna no varia significativament segons el tipus de part

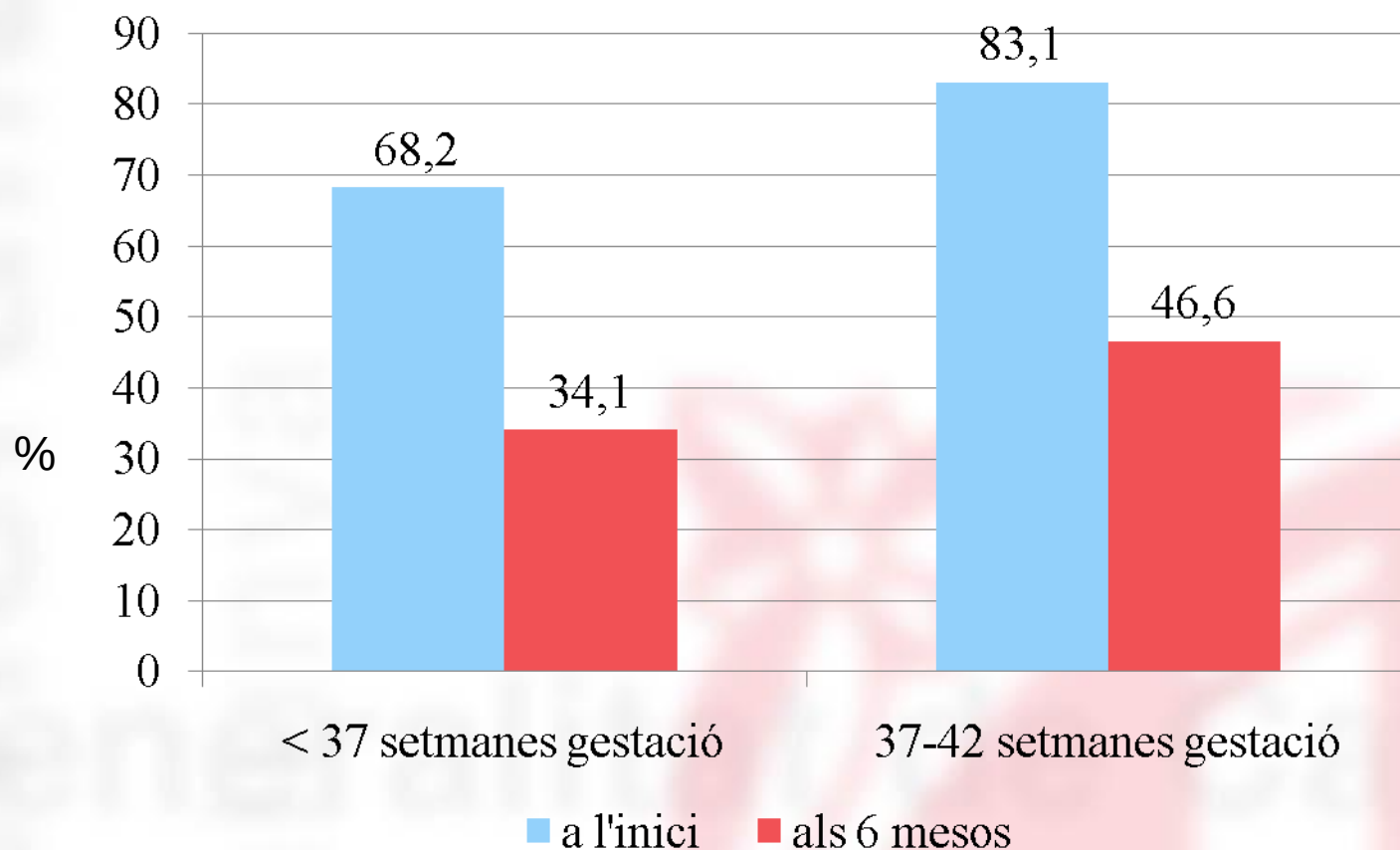
Els nadons amb baix pes en néixer tenen menors xifres d'inici i manteniment de lactància materna

S'estan dissenyant intervencions específiques per prevenir i millorar el baix pes, especialment el baix pes extrem.

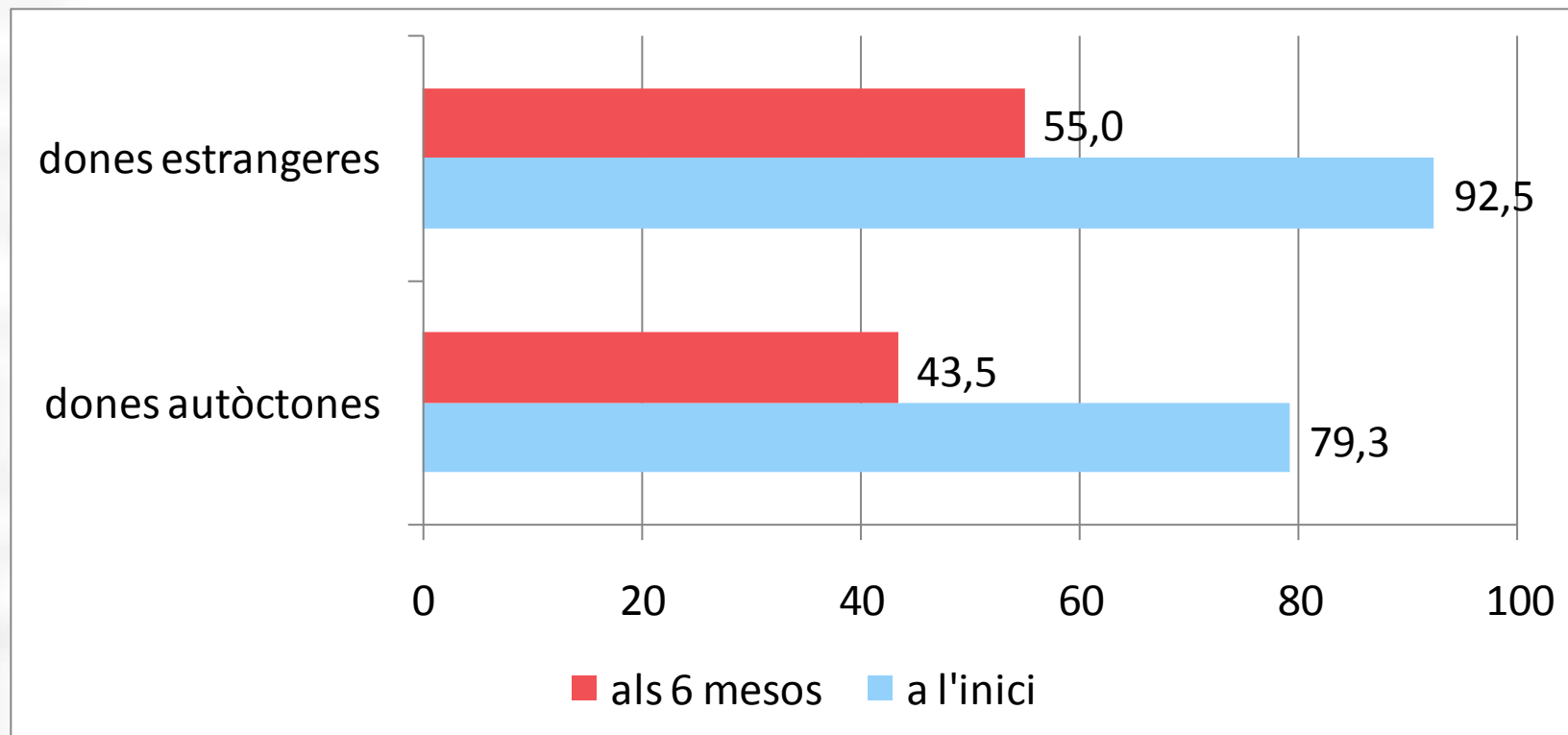
Els nadons prematurs presenten menors xifres d'inici i de manteniment de lactància materna

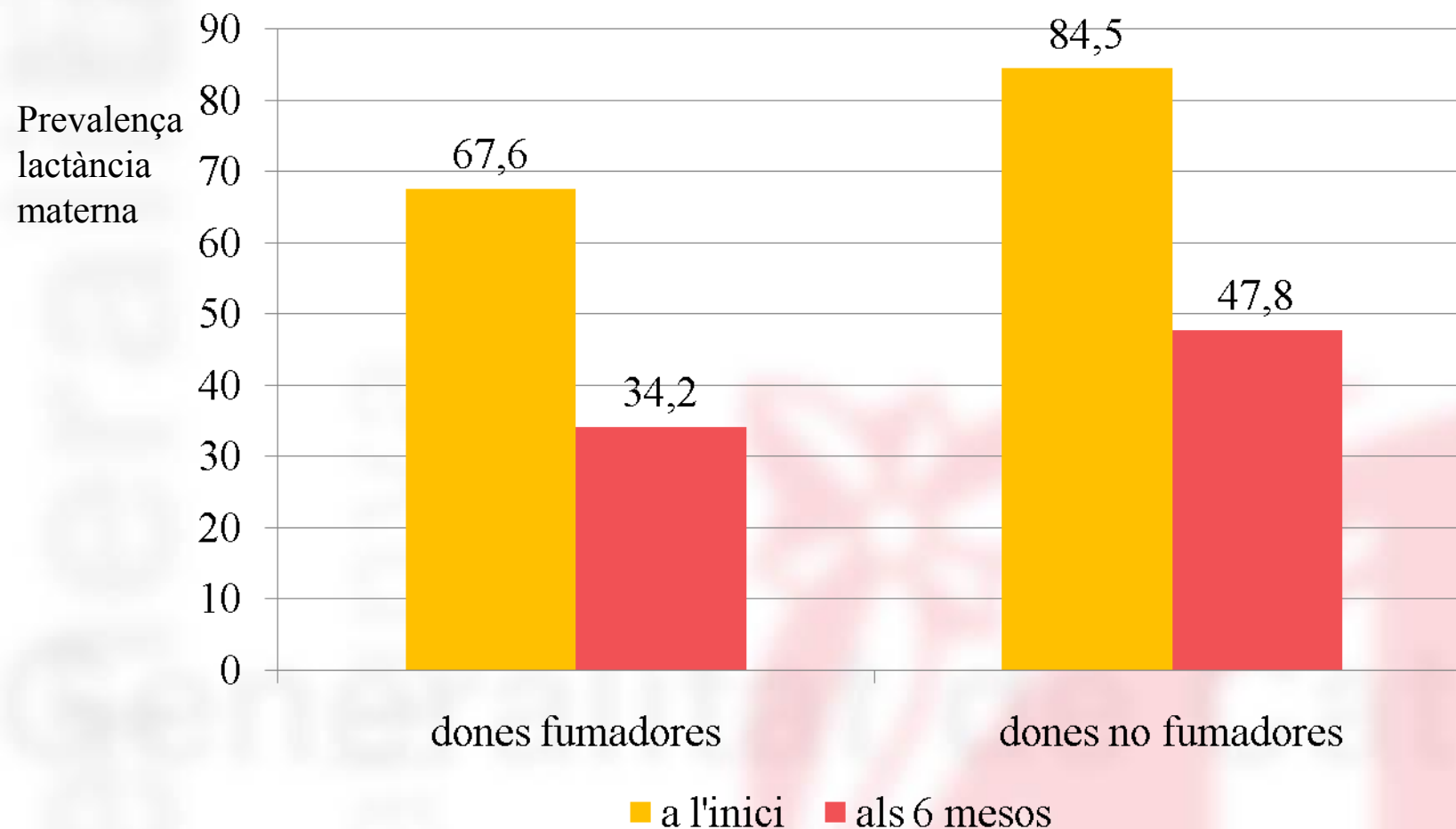
S'estan dissenyant intervencions específiques per prevenir i millorar la prematuritat

Les dones estrangeres tenen prevalences més altes de lactància materna tant a l'inici com als 6 mesos postpart

El tabaquisme de la mare influeix en la lactància materna a l'inici i als 6 mesos postpart

S'estan dissenyant intervencions específiques en el marc dels programes Embaràs sense Fum i Infància sense Fum

Intervencions de promoció de la lactància materna

- Material per a la població i per a professionals
- Formació per a professionals
- Suport a entitats
- Suport a altres iniciatives

Nou material específic adreçat a la població sobre lactància materna

Novetat !!

Gaudeix l'alletament. Dóna el pit, dóna salut!

- Grup de treball coordinat des del P Salut Maternoinfantil amb la implicació i el treball rigorós de les societats científiques, dels grups de suport a la lactància materna i d'UNICEF:

- *continguts text*
- *posició del nadó respecte a la lactància (imatges)*

← Pòster

Tríptic ↓

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

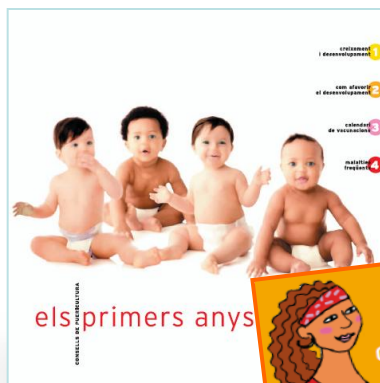

Inclusió de la lactància materna com un contingut més en altres materials

Objectiu: augmentar les prevalences de lactància materna

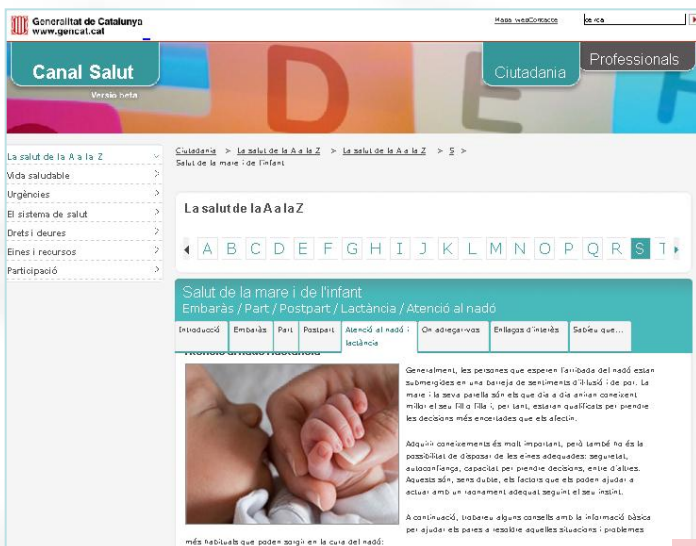

Alletament matern a escoles bressol i llars d'infants. (D.Salut i D.Ensenyament)

Guia per a embarassades. Edicions anuals.

Consells bàsics per a la maternitat= dirigit a dones immigrants (8 idiomes)

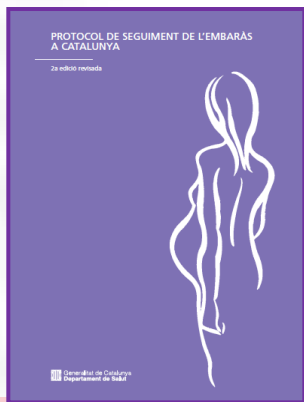
Canal Salut.

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Material adreçat a professionals sobre lactància materna

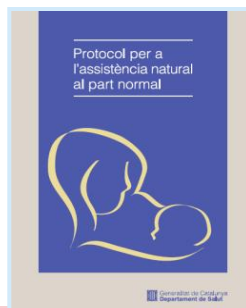
- Incorporació de la lactància materna en protocols, guies, recomanacions

1.

2.

3.

1. Protocol de seguiment de l'embaràs a Catalunya.
2. Protocol d'assistència al part i al puerperi i d'atenció al nadó.
3. Protocol per a l'assistència natural al part normal.

Recomanacions per a l'alimentació en la primera infància (de 0 a 3 anys) a professionals d'Ensenyament

Inclou un capítol de lactància materna

Educació maternal: preparació per al naixement.

Formació adreçada a professionals

- **6** cursos de promotors/assessors en lactància materna. Formació teòric/pràctics descentralitzats en el territori (2 Tarragona, 2 Barcelona, 1 Palamós i 1 Sabadell. En breu es farà 1 a Lleida i 1a Girona).
 - **156** professionals formats: pediatres, obstetres, llevadores, infermeres pediàtriques)
 - **Molt bona** acceptació
 - **Molta** demanda

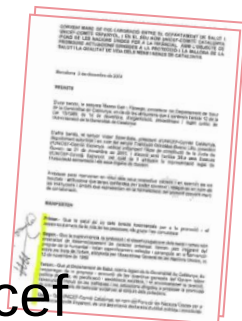
Suport a altres iniciatives sobre lactància materna

➤ Suport a entitats:

- Col·laboracions ad-hoc
- Subvencions

➤ Suport a altres iniciatives

- Conveni marc de col·laboració entre el DS i Unicef
- Suport en divulgació de material de:
 - Associació Espanyola de Pediatria: Manual de lactància materna. De la teoria a la pràctica.
 - UNICEF, IHAN, comissió Europea : L'alimentació de lactants i nens petits: recomanacions estàndard per a la Unió Europea.
- Suport al Banc de Llet materna:

Conclusions

- L'any 2010 les prevalences de lactància materna han millorat respecte l'any 2005, situant-se als 6 mesos i a l'any de vida, en un 45,9% i un 21,7% respectivament.
- Les intervencions de promoció en lactància materna al territori implicant tots els agents de salut ha estat una estratègia fonamental per l'efectivitat i l'èxit en els resultat obtinguts:

- Bona acceptació dels materials divulgatius tenint en compte la diversitat cultural i les característiques de les dones.
- Bona acceptació dels cursos de promoció en lactància materna per a professionals.
- Cal continuar treballant plegats adaptant les intervencions que es realitzen segons les característiques i les necessitats de les dones.

Moltes gràcies

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

<http://www20.gencat.cat/porta/site/canalsalut/>
Programa de Salut Maternoinfantil